

HİSARCIKLIOĞLU'NUN ABD GÖRÜŞMELERİ

TOBB, barışa hizmet eden projelerini ABD'de tanıttı

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu, ABD Dışişleri Bakanlığı Bakan Yardımcısı Liz Dibble, Dünya Bankası Başkanı Paul Wolfowitz ile IMF Birinci Başkan Yardımcısı Anne Krueger ile Türkiye'nin bölgesindeki rolünü görüştü

Geçen ay Amerika Birleşik Devletleri'ne giden Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu, burada ABD Dışişleri Bakanlığı Bakan Yardımcısı Liz Dibble, Dünya Bankası Başkanı Paul Wolfowitz, IFC İcra Kurulu Başkanı Lars H. Thunell, ABD Kongresi Dış İlişkiler Komitesi Orta Asya ve Ortadoğu Alt-Komitesi Başkanı Ileana Ros-Lehtinen, Uluslararası Para Fonu (IMF) Birinci Başkan Yardımcısı Anne Krueger ve Türk-Amerika Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Mustafa Merc ile görüştü.

FİLİSTİN PROJESİ BARIŞ FIRSATI

Hisarcıklioğlu, ABD Dışişleri Bakanlığı Bakan Yardımcısı Dibble ile görüşmesinde, TOBB'un bölge ekonomilerinin dönüşümü ve dünya ekonomisiyle entegrasyonu için projeler geliştirerek uygulamaya çalıştığını söyledi. Bu projelerden Gürcistan ile Sarp-Sarpi ile Habur gümrük

kapılarının yeniden inşası, tarihi İpek Yolu'nun canlandırılması, MENA ülkeleri oda geliştirme projesi, Ankara Forumu ve Erez Sanayi Bölgesi'nin yeniden canlandırılması projesinin öne çıktığını belirten Hisarcıklioğlu, "Erez Sanayi Bölgesi'nin yeniden canlandırılması projesinin bölgenin olumlu yönde değişimini tetikleyecek iyi bir örnek olma fırsatı var. Projenin başarısı, uluslararası katılıma, yani görünümün artmasına bağlı geniş bir uluslararası katılım ile mümkündür. Erez Projesi, Filistin'de girişimci bir orta sınıf kurmak için fırsattır. Zira girişimci orta sınıf, istikrarın ve barışın temelidir" dedi.

Liz Dibble ise, Filistin'de ABD'nin görüşünün son derece net olduğunu belirterek "Filistin hükümeti ile iş yapabilmemiz için İsrail devletini tanıması, şiddete son verilmesi, İsrail ile Filistin arasındaki mevcut anlaşmaları kabul etmesi gerekmektedir. ABD yönetimi Filistin'e yardımlarını sürdürüyor.

▲ Amerika Birleşik Devletleri'nde dünya ekonomisine yön veren kişilerle görüşen Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu, Filistin Sanayi Projesi'nin canlandırılmasının uluslararası barışa katkı sağlayacağını, bunun da geniş bir uluslararası katılım ile sağlanabileceğini söyledi.

Bu yardımların çoğu Filistin doğrudan yönetimine değil, sivil toplum kuruluşları ve uluslararası kuruluşlar aracılığıyla Filistin halkına ulaştırılıyor" dedi.

Filistin'de reformların sürdürülmesini istediklerini ifade eden ABD Dışişleri Bakanlığı Bakan Yardımcısı Dibble, "Özel sektörün gelişmesi ve reform sürecinin merkezinde yer almasını istiyoruz. Buna dönük girişimleri de memnuniyetle karşılıyoruz. Son haftalarda Filistin, İsrail, Dünya Bankası ve AB ile birlikte çalıştık ve dört ana kapının açık tutulmasını sağladık. Wolfensohn, kapıların açık tutulmasına büyük önem veriyor" diye konuştu.

Filistin'de özel sektörün rolünün artırılması konusunda TOBB ile aynı fikirde olduklarının altını çizen Dibble, "Ancak, Filistin Hükümeti'nin nasıl davranacağı ve ne tür adımlar atacağını henüz bilmiyoruz. Bir belirsizlik ortamı var" dedi.

DÜNYA BANKASI İLE YENİ PROJELER GELİŞTİRİLECEK

Dünya Bankası Başkanı Paul Wolfowitz ile de görüşen Hisarcıklioğlu, Dünya Bankası ile TOBB'un iki proje yürüttüğünü belirterek, "Bunlar Türkiye'de Yatırım Ortamı Analizi ile Dört (perakende, havayolu, elektrik, telekom) Re-

kabet Ortamı Analizi” dedi. Kamu yönetiminin kurumsal kapasitesini yükseltmek için Dünya Bankası'nın başka ülkelerde yaptığına benzer eğitim programını Türkiye'de TOBB-ETÜ'de geliştirmek istediklerini belirten Hisarcıkloğlu, “İstihdam maliyetleri ve KOBİ'lerin kayıt altına alınması konularında işbirliği yapabiliriz. Ortak çalışma yapmak isteriz. Özel sektörün gelişmesi için Dünya Bankası'ndan daha fazla destek bekliyoruz. İş dünyasının politika tasarım kapasitesinin artırılmasında etki analizi ve değerlendirme analizi çalışmalarına işbirliği ve desteğinize ihtiyacımız var. Bu konuda Dünya Bankası'nın değerlendirme bölümüyle birlikte çalışmak isteriz. Bu çalışma, AB süreci için de gerekli” diye konuştu.

TİCARET GÜN GEÇTİKÇE GELİŞİYOR

Hisarcıkloğlu şöyle devam etti:

“Kuzey Irak'ta da Gazze'dekinin benzeri bir sınıy bölgesi kurmaya çalışı-

yoruz. Savaş öncesinde sıfır noktasında olan ticaretimiz, bugün 3 milyar dolar düzeyine çıktı. Habur Sınır Kapısı'nı modernleştirme çalışmasını yürütüyoruz. Ancak, tamamlandığında dahi ihtiyaca cevap verecek kapasitede olmayacak. Ovaköy'den yeni bir sınır kapısına ihtiyaç var. Şu ana kadar bu konuda gelişme olmadı. IFC Türkiye'de sadece büyük firmalarla çalış-

▲ Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıkloğlu, Uluslararası Para Fonu (IMF) Birinci Başkan Yardımcısı Anne Krueger ve Dünya Bankası Başkanı Paul Wolfowitz ile görüştü.

şıyor. IFC'nin faaliyetleri küçük firmaları da kapsayacak şekilde genişletilmelidir.”

Paul Wolfowitz ise Türk özel sektörünün bölgenin ekonomik dönüşümüne katkı sağlayacak çok birikimi ve deneyimi olduğunu düşündüğünü belirterek, “Bölgeyi iyi biliyorsunuz. Kültürel olarak da bölge ülkelerine yakınsınız. Özel sektör ağırlıklı deneyimleriniz bölge ülkeleri tarafından örnek alınabilir. Gazze konusunda ise bizim ekibimiz dahil herkes Erez Sanayi Bölgesi'ndeki gelişmelere çok odaklandı. Ancak, son gelişmeler, bu yöndeki çabaların sonuçlarının kısa vadede alınabileceğini göstermiyor. Gazze'deki insanların günlük yaşam kalitelerini doğrudan etkileyecek, kamu hizmetlerinin sağlanması önem kazanıyor. Bu konuda rol alabilmelisiniz. Filistin'de kamu kesimiyle ilişkilerde siyasi sorunlar var. Kamu-özel sektör işbirliği model olur mu bunun düşünülmesi lazım” diye konuştu.

IFC'DEN FİNANSMAN DESTEĞİ

ABD'deki temasları sırasında Hisarcıkloğlu, IFC İcra Kurulu Başkanı Lars H. Thunell ile de görüştü. Türkiye'de enerji projeleri, ulaştırma ve lojistik hizmetlerin finansmanının çok önemli olduğunu belirten Hisarcıkloğlu, “Bu alana IFC olarak destek sağlamalısınız. Türkiye'deki istihdam maliyetleri üzerinde birlikte bir çalışma yapabiliriz. KOBİ'lerin kayıt altına alınmasında işbirliği yapabiliriz. IFC ile kamu-özel sektör ortaklığını konuştuk. Bu konuda, kamuyu öne çıkaran yaklaşımlar başarılı olamıyor. Bunu YO-İKK'TE yaşıyoruz. Özel sektörü öne çıkaracak modeller geliştirilmeli” dedi.

Hisarcıkloğlu, Thunell'i 18 Kasım 2006 tarihinde gerçekleştirilecek Dünya Türk İşadamları Kurultayı'nın açılış konuşmasını yapmaya davet etti.

Lars H. Thunell ise IFC'nin Türkiye'deki faaliyetlerinin 1,2 milyar dolar düzeyine çıktığını hatırlatarak büyük firmalarla çalış-

tıklarını doğruladı, “Ancak, bu tercih kriz döneminde yardımcı oldu. Birkaç hafta önce özellikle faaliyetlerimizi yaygınlaştırmak için neler yapabileceğimizi görmek için Türkiye’deydim. KOBİ’lere nasıl ulaşabileceğimizi görüşmek istedim. Küçük firmaları da ziyaret ettim. Ankara yakınlarında çok güzel bir sanayi parkını ziyaret ettim. Mikro krediler konusunda da çalışmak istiyoruz. Ancak, bu konuda bankacılık mevzuatımızdan kaynaklanan engeller var. Biz, IFC’nin faaliyetlerinin geniş tabana yayılmasına önem veriyoruz. Gazze’deki projenize olumlu yaklaşıyoruz. Ancak, bunun başarısı mal ve insanların serbestçe dolaşımına imkân sağlanmasıyla olacaktır” diye konuştu.

PROJENİN ADI “BARIŞ İÇİN SANAYİ”

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, ABD Kongresi Dış İlişkiler Komitesi Orta Asya ve Ortadoğu Alt-Komitesi Başkanı Ileana Ros-Lehtinen ile de görüştü. Görüşmede, “Bölgemizde ‘özel sektör gelişimi’ konusunda Türkiye ile yarışabilecek başka bir ülke yok. Dünya ekonomisi ile bütünleşmiş bir iktisadi yapı var. Çok köklü bir özel sektör örgütlenme deneyimimiz var. Oda sistemimiz bu açıdan çok etkin işliyor. Deneyimlerimizi, MENA ülkeleri oda sistemlerini geliştirmeyi amaçlayan bir projemizi OECD’ye sunduk. Filistin oda görevlileri ile serbest bölgeler idaresi çalışanlarını Türkiye’de eğittik” di-

yen Hisarcıklıoğlu şu bilgileri verdi:

“Gazze’de yer alan Erez Sanayi Bölgesi’ni yeniden canlandırmak için bir proje yürütüyoruz. TOBB’un öncülüğünde İsrail İmalatçılar Birliği ile Filistin Odalar Birliği temsilcilerinin katılımıyla bir diyalog mekanizması kurduk. Düzenli şekilde bir araya gelip, üçlü somut işbirliği alanları üzerinde çalışıyoruz. Erez Sanayi Bölgesi’nin yeniden canlandırılması projesi Ankara Forumunda üç tarafın ortak kararıyla başlatıldı. 6 bin Filistinli’ye iş imkânı sağlayacak sanayi bölgesinin yeniden canlandırılması için gerekli alt ve üst yapı çalışmalarını TOBB yapıyor, bölge idaresini yürütecek bir şirket kurdu. Projenin ve şirketin adı: TOBB-Ba-

▲ ABD’de Uluslararası Para Fonu (IMF) Birinci Başkan Yardımcısı Anne Krueger ile görüşen TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, “Makro ekonomide alınan mesafe son derece olumlu. Özel sektör olarak makro dengeleri sağlayacak bu programı başından itibaren destekledik. Makro dengelerdeki düzelmeye şirketler kesimine de yansımaları bekliyorduk. Bu aynı ölçüde gerçekleşmedi. Şirketlerimiz rekabet güçlerini korumakta zorlanıyorlar. Bu durum programa verilen desteği zayıflatıyor” dedi.

rış İçin Sanayi Projesi’dir. 4 Ocak 2006 tarihinde Türkiye ile Filistin Ulusal Yönetimi, 5 Ocak 2006 tarihinde de Türkiye ile İsrail arasında mutabakat zabitleri imzalandı. Şimdi projemizi uygulama için hazırlıklarımızı yürütüyoruz. Projemiz temelde bir barış projesidir. Bu nedenle, geniş katılıma ve destek tabanına önem veriyoruz. ABD’nin ve uluslararası kamuoyunun gözetimi ve desteği olmayacaksa, malların hareketi mümkün değildir. Bu durumda projemizin başarılı olması da mümkün değildir. İsrail’in yaklaşımı olumlu. Hatta birkaç hafta önce bize projeyi devam ettirmemizi mesajı geldi. Güvenlik projesini İsrail ile işbirliği içinde yürütüyoruz. İsrail’in güvenlik endişelerinin

göz ardı edilmesi mümkün değil.”

“OLAĞANÜSTÜ BİR GİRİŞİM”

Ileana Ros-Lehtinen de Hamas’ın Filistin seçimlerini kazanmış olmasının ve hükümeti kuruyor olmasının ABD Kongresi’nde endişe doğurduğunu belirterek, “Filistin’de girişimci orta sınıf oluşturma düşüncemiz olağanüstü bir girişim. Bu projemiz, sıra dışı bir proje ve sadece Filistin için değil, tüm dünya için önemli. Örnek bir proje olacak. Biz sizin devam etmenizi istiyoruz. İsrail’in projeyi destekliyor olması çok önemli bir gelişme. İsrail desteklerse Kongre de destekler. ABD’nin bu konudaki politikası, İsrail’in istediğinin ötesine geçmez. İsrail, olumlu buluyor ve

destekliyorsa, ABD de projenize olumlu bakar” diye konuştu.

OLUMLU GELİŞMELER ÖZEL SEKTÖR SAYESİNDE OLDU

Hisarcıklıoğlu, Uluslararası Para Fonu (IMF) Birinci Başkan Yardımcısı Anne Krueger ile görüşmesinde de Türkiye ekonomisindeki gelişmelere değindi. Hisarcıklıoğlu şöyle konuştu:

“Makro ekonomide alınan mesafe son derece olumlu. Özel sektör olarak makro dengeleri sağlayacak bu programı başından itibaren destekledik. Makro dengelerdeki düzelmenin şirketler kesimine de yansımaları bekliyorduk. Bu aynı ölçüde gerçekleşmedi. Şirketlerimiz rekabet güçlerini korumakta zorlanıyorlar. Bu durum programa verilen desteği zayıflatıyor. Cari açık bunun bir yansıması. Programın ilk fazındaki başarıdan sonra ikinci fazında sorun var. Eğer şirketler kesiminin rekabet gücünü artıracak tedbirler alınmazsa programa verilen destek doğal olarak azalacak. Girdi maliyetlerini azaltacak önlemler gereken hızla alınmıyor. Bu yüzden döviz kurunun seviyesi üzerine daha fazla tartışma yapılıyor. Mali disiplin ve bunun yansıması olarak bütçe performansı çok olumlu. Ama bütçedeki faiz ödemelerinden yapılan tasarrufun, vergi yükünün azaltılmasında değil, cari harcamaların finansmanında kullanılması, vergi yükünün yüksek kalmasına yol açıyor. Tekstil sektöründeki KDV indirimini destekledik. Zira yüksek KDV hem kayıt dışılığı cazip kılıyor hem de

devletin bu sektörden aldığından daha fazla KDV iadesine yol açıyordu. Benzer bir sıkıntı turizmde yaşanıyor. Bu sektör özellikle cari açığın finansmanında kritik öneme sahip (tekstil ve turizm sektör raporları sunuldu). Ama başta rakip ülkelerin üzerindeki KDV olmak üzere, yüksek ÖTV gibi uygulamalar rekabet gücünü azaltıyor. Son üç ayda Antalya'ya gelen yabancı turist sayısında büyük düşüş var.”

PERFORMANSTAN MEMNUNLAR

Türk ekonomisinin performansının beklediklerinden

▲ Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, Amerika'daki Türk işadamları örgütlerinin dağınık görüntüden kurtulması gerektiğini söyledi. Türk-Amerikan Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Musrafa Merc de, “Birleşme için TOBB ile güç birliği oluşturmak” isteriz diye görüş belirtti.

daha iyi olduğunu belirten Anne Krueger, “Ama normalleşme zaman alacak bir süreç. Şirketler kesimindeki problemlerin farkındayız. Bunların esasen girdi maliyetlerinden kaynaklandığını düşünüyoruz. Özellikle daha etkin ve herkesi kapsayıcı bir vergi sisteminin oluşturulmasını istiyoruz. Bu da zaman alacak” dedi. İştihtam maliyetleriyle ilgili sosyal güvenlik sistemi reformunu dikkatle takip ettiklerini ifade eden Krueger, “Bu reform IMF için önemli bir performans kriteri ve gerçekleşmeden yeni bir gözden geçirme toplandı

yapılmayacak. Sektörel bazda KDV indirimlerine karşıyız. Sistematik yapıyı bozuyor ve beklentilere yol açıyor. Bu indirimler yapısal sorunların çözümüne yardımcı olmuyor. Turizm sektöründeki sıkıntılarının dönemsel olduğunu ve (Kuşadası'ndaki terör, kuş gribi, karikatür krizi gibi) ekonomik olmayan faktörlerden kaynaklandığını düşünüyoruz. Merkez Bankası başkanlık seçimini dikkatle takip ediyoruz. Merkez Bankası bağımsızlığı son üç yılda yapısal alanda atılan adımların en önemlilerindedir” diye konuştu.

ABD'DEKİ TÜRK İŞ DÜNYASININ DAĞINIKLIĞI BİTİYOR

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, Türk-Amerikan Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Mustafa Merc ile de görüştü. ABD'deki işadamları kuruluşlarımızın dağınık görüntü vermesinin rahatsızlık verdiğini belirten Hisarcıklıoğlu, “Kuruluşlarının sayısının fazla olmasından çok işbirliği ve koordinasyon eksikliği buradaki lobi gücümüzü olumsuz etkiliyor. Sizde destek vermeye hazırız. TOBB ile Türk-Amerikan Ticaret ve Sanayi Odası arasındaki ilişkiyi ku-

rumsallaştırmalıyız. TOBB olarak maddi ve manevi destek sağlamaya hazırız. Dernek tüzüğünde yapılacak değişikliklerle, TOBB Yönetim Kurulu'ndan bir üyenin, oda üyesi olması sağlanabilir. Ayrıca, Türkiye'nin etkin olabileceği eyaletlerde de şubeler açılmasına imkân sağlanacaktır” dedi. Bu durumda TOBB, Türk-Amerikan Ticaret ve Sanayi Odası ile ilişkileri takip etmek üzere “bir temas kurulacak kişi” belirleyecek.

Türk-Amerikan Ticaret Odası'nın 90 üyesi bulunduğunu belirten Mustafa Merc de “Dağınık görüntü bizi de rahatsız ediyor. TOBB ile güç birliği oluşturmak isteriz. Bizi sahiplenmeniz bizim buradaki gücümüzü artıracak. Birleşmemize imkân sağlayacak. TOBB bünyesinde Türk şirketlerinin ABD'deki sesi olalım. Bu görüşme çerçevesinde biz dernek genel kurulunu olağanüstü toplantıya çağırarak gerekli tüzük değişikliğini yapacağız” dedi.